

Ökomärgised ja nende taotlemine ning kasutamine keskkonnahoidlikes riigihangetes.

Evelin Urbel-Piirsalu, SEI Tallinn

18. juuni 2014

Sisu

- Ökomärgised ja nende taotlemine
- Ökomärgis, kui võimalus edukaks osalemiseks keskkonnahoidlikes riigihangetes.

Põhjamaade Luik

- ✓ 1989.a ametlik Skandinaavia riikide vabatahtlik ökomärgis (Rootsi, Norra, Taani, Soome, Island)
- ✓ Kriteeriumid välja töötatud toodetele ja teenustele, kokku 63 erinevat kriteeriumite gruppi, sh tekstiil, mänguasjad, mööbel
- ✓ Ökomärgis on antud rohkem kui 2000 erinevale tootele/teenusele
- ✓ 98% rootslastest teavad seda märgist

Põhjamaade Luik – taotlemine

- ✓ Uurige välja, kas on olemas kriteeriumid teie tootele/teenusele.
- ✓ Taotlemine sellel Põhjamaal, kus on peamine turg.
- ✓ Võta ühendust vastava riigi administraatoriga
- ✓ Täida taotlus
- ✓ Nordic Ecolabelling organisatsioon kontrollib kriteeriumitele vastavust kasutades erinevaid meetodeid (laboratooriumide katsetulemused, sertifikaadid, auditid)

Põhjamaade Luik – tasu

- ✓ Taotlus – ca 2000€
- ✓ Uuendamine – ca 1000€ (iga 4 a järel)
- ✓ Aastane litsentsitasu – oleneb tootegrupist mingi % käibest (kehtib min ja max tasu)
- ✓ Litsents on vaja registreerida kõikides riikides, kus soovite ökomärgisega tooteid müüa.
- ✓ Registreerimine tasuta, kuid litsentsitasu kõikides riikides

Tasu – tekstiil, mänguasjad, mööbel

<i>Tasu tüüp</i>	<i>Summa</i>
Taotluse tasu, k.a kohapealne inspekteerimine Põhjamaades ^{*)}	20 000 SEK +KM
Lisatasu täiendava inspektsiooni eest Põhjamaades	5 000 SEK +KM per külastus
Kohapealne inspektsioon muudes Euroopa riikides,	5 000 SEK +KM per külastus
Kohapealne inspektsioon väljaspool Euroopat	15 000 SEK +KM per külastus
Olemasoleva litsentsi laiendamine/muutmine ^{**)}	2 500 SEK / 5 000 SEK / 10 000 SEK +KM
Uuendamise tasu ^{*)}	10 000 SEK +KM
Aastane litsentsitasu Põhjamaades	0,3% toote läbimüügist Põhjamaades KMta
Miinumtasu Põhjamaades	14 000 SEK aastas KMta
Maximum tasu Põhjamaades	€100,000 aastas KMta

Kontaktandmed

Üld: <http://www.nordic-ecolabel.org/>

Rootsi: <http://www.svanen.se/en/>

Taani: www.ecolabel.dk

Soome: www.ecolabel.fi

Norra: www.ecolabel.no

Island: www.ust.is/Umhverfismerki/Svanurinn

SEI

STOCKHOLM
ENVIRONMENT
INSTITUTE

FSC – Metsahoolekogu märgis

- Metsahoolekogu (ingl. k FSC – Forest Stewardship Council) eesmärgiks on edendada maailma metsade majandamist keskkonnasõbralikul, sotsiaalselt õiglasel ja majanduslikult elujõulisel viisil.
- Seda läbi sertifitseerimise
- FSC loodi 1993. aastal Kanadas
- FSC on tänaseks esindatud üle 50 erinevas riigis üle kogu maailma.

FSC sertifitseerimine

- metsmajandamise sertifitseerimine (*Forest management*)
- Tarneahela sertifitseerimine (*Chain of Custody*)
- Kontrollitud puidu sertifitseerimine (*Controlled Wood*)

FSC – Forest Stewardship Council

- **FSC 100%** - materjal on pärit ainult [FSC sertifitseeritud metsamajandajatelt](#)
- **FSC Recycled** - vähemalt 85% tootes kasutatud toormaterjalist on ümber töödeldud jäätmetest
- **FSC Mixed** - omavahel segatud toormaterjal.

FSC taotlemine

Märgise taotlemine toimub läbi Eestis tegutsevate sertifitseerijate:

- OÜ NEPCon
- SGS Estonia Ltd.
- BM Trada Eesti
- Bureau Veritas Eesti

<http://www.fsc.ee/eestistegutsevadsertifitseerijad.html>

FSC kaubamärgi kasutamise litsents

- Kaubamärgi kasutamise leping
- Ettevõtte litsentsinr ning lisamine andmebaasi
- Aastane litsentsitasu:
 - Kategooria 0 Tasuta MTÜdele
 - Kat. 1 Registreerimine + 1 heakskiit/a: 130€
 - Kat. 3 Registreerimine + 2-5 heakskiitu/a: 250€
 - Kat. 5 Registreerimine + 6-10 heakskiitu/a: 500€
 - Kat. 7 Registreerimine + piiramatu arv heakskiite/a: 600€

Öko tex standards

- OEKO-TEX® Standard 100 toodetele
- OEKO-TEX® | Sustainable Textile Production (STeP) tootemärkidele, tootjatele ja edasimüüjatele
- OEKO-TEX® Standard 100plus (100+STeP)

Öko Tex standardi põhielemendid

- Globaalsed ja teaduslikud testimise kriteeriumid
- Igaaastane hindamine ja kriteeriumite piirmäärad
- Testimine ja sertifitseerimine sõltumatutes instituutides
- Modulaarne süsteem ning OEKO-TEX® sertifitseeritud materjalide kasutamine
- Vajalik ettevõtete kvaliteedijuhtimine
- Ettevõtete auditeerimine
- Regulaarsed kontrollid ja tehaste inspekteerimine sõltumatu kolmanda osapoole poolt

Öko tex standard 100

- Neli tooteklassi (beebid, pesu, välisriided, ja mööbel interjööri)
- Taotluse ja tootenäidise esitamine
- Sertifitseerimisorg teeb labori testid
- Vajalik tõendus, et kvaliteet tagatakse
- Sertifikaadid üheks aastaks

[https://www.oeko-tex.com/en/
manufacturers/contacts/contacts.xhtml](https://www.oeko-tex.com/en/manufacturers/contacts/contacts.xhtml)

Öko tex STeP standard

Mahemärgise valdkonnad

- 1) taimekasvatus, sh mitteharitavalt alalt taimede või seente korjamine;
- 2) loomakasvatus;
- 3) mesindus;
- 4) sööda esmatootmine;
- 5) oma ettevõttes toodetud töötlemata põllumajandustoote pakendamine ja turuleviimine (märgivad ära kõik alustavad ettevõtted);
- 6) seemne ja paljundusmaterjali tootmine, ettevalmistamine ja turuleviimine.

Mahemärgised

- Mahepõllumajandusega tegelevad isikud **peavad olema tunnustatud ja kantud mahepõllumajanduse registrisse.**
- Tunnustamise vormikohane taotlus koos nõutud dokumentidega tuleb esitada PMAle.
- Maheda taimekasvatuse või mesindusega seotud taotlused saab esitada **10.03-10.04**
- Teiste valdkondade puhul aastaringi
- Riigilõiv oleneb ettevõtte suurusest

Ökomärgised ja keskkonnahoidlikud hanked

- ✓ Keskkonnahoidlik hange on hange, milles on rakendatud keskkonnahoidlikkuse kriteeriume
- ✓ Keskkonnahoidlikes hangetes võib
 - kasutada ökomärgise kriteeriume
 - nõuda ökomärgist

Ökomärgiste kasutamine hangetes

Avaliku sektori hankijad võivad tehnilises kirjelduses, pakkumuste hindamise kriteeriumites või lepingu täitmise tingimustes nõuda konkreetset märgist, eeldusel et märgise

- Nõuded puudutavad üksnes lepingu esemega seotud kriteeriume
- Nõuded põhinevad kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumitel
- On kehtestatud avatud ja läbipaistva menetlusega
- Kättesaadavad kõikidele huvitatud isikutele
- Nõuded määrab kindlaks kolmas isik

Ökomärgiste kasutamine hangetes

- ✓ Kui nõutakse konkreetseid märgiseid, siis peab aktsepteerima ka muid samaväärseid märgiseid
- ✓ Kui ettevõtte ei jõua märgist taotleda, peab aktsepteerima ka muid asjakohaseid tõendeid
- ✓ Tehnilises kirjelduses võib viidata ka osadele märgise kriteeriumitele

Täna kuulamast!

Evelin Urbel-Piirsalu
SA Säästva Eesti Instituut (SEI Tallinn)

evelin.urbel@seit.ee